

Zabawy na koniec roku – Jak dobrze się znamy?

- A. Kogo pośród nas brakuje? (s. 1-2)
- B. Krąg dobra (s. 3)

A. Kogo pośród nas brakuje?

Zabawa jest uniwersalna: można ją prowadzić na każdym etapie nauczania. Chętnie bawili się w nią nawet uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. W przedszkolu zabawa była wprowadzeniem do czytania i przeżywania perykopy biblijnej o odnalezieniu Pana Jezusa w Świątyni. Na innych poziomach może ona posłużyć do zwrócenia uwagi uczniów na wartość każdej osoby ludzkiej. Uczniowie mogą odnaleźć w zabawie analogię do relacji Boga względem człowieka.

Pomoce: Dla starszych klas: kartki (na każdą ławkę jedna) z cytatami biblijnymi, wskazanymi pod opisem zabawy (do druku). Można cytaty wyświetlić na ekranie (patrz załącznik „Cytaty z Pisma Świętego” w pliku PowerPoint).

Ogłaszamy, że sprawdzimy spostrzegawczość uczniów i to, czy się w klasie znają. Chętna osoba wychodzi z klasy i czeka pod drzwiami. Wtedy spośród obecnych w sali wybieramy ucznia, który chowa się tak, by być zupełnie niewidocznym. Gdy powróci uczestnik zabawy, który wyszedł – ma za zadanie zgadnąć, kogo brakuje. Powtarzamy grę kilkakrotnie. Na początku zabawy uczniowie, którzy zostają w klasie, nie ruszają się z miejsc. Gdy zadanie okaże się zbyt łatwe, wtedy (bez zapowiadania tego) po wyjściu ucznia z klasy reszta osób zmienia swoje miejsca. Można wprowadzić zasadę, że osoba, która się ukrywała, potem jest zgadującą. Warto, by katecheta wybierał do zabawy nie tylko osoby, które w klasie są popularne, ale także te, na które inni zwracają najmniej uwagi.

Na koniec katecheta nawiązuje do wartości każdej osoby ludzkiej i kieruje uwagę uczniów na analogię między doświadczeniami z zabawy, a naszymi relacjami z Bogiem. Można bowiem naszą zabawę potraktować jako ilustrację, jak Bóg traktuje każdego człowieka. Starszym uczniom proponujemy, by parami (w ławkach) wybrali spośród podanych cytatów biblijnych ten, który przeżyta zabawa najlepiej ilustruje. Warto, by uczniowie potrafili uzasadnić wybór. Katecheta każdy wybór potwierdza (nie ma tu lepszej ani gorszej odpowiedzi). Młodszym uczniom katecheta po prostu o tym mówi i wraca do tej myśli w modlitwie.

Poniżej cytaty z Pisma Świętego przygotowane do kserowania (dwa zestawy na jednej stronie)

1. Ponieważ szukaliśmy Pana, Boga naszego, On także szukał nas i udzielił nam zewsząd pokoju (2 Krn 14, 6b).
2. Gdzież się oddalę przed Twoim duchem? Gdzie ucieknę od Twego oblicza? Gdy wstąpię do nieba, tam jesteś; jesteś przy mnie, gdy się w Szeolu położę. Gdybym przybrał skrzydła jutrzeńki, zamieszkał na krańcu morza: tam również Twa ręka będzie mnie wiodła i podtrzyma mię Twoja prawica (Ps 139, 7-10).
3. Nie mów: Ukryję się przed Panem i któż z wysoka o mnie pamiętać będzie? W wielkim tłumie nie będę rozpoznany i czymże jest moja dusza w bezmiarze stworzenia? Oto niebo i niebo niebios, przepaść i ziemia trzęsą się od Jego wejrzenia (Syr 16, 17-18).
4. [Pan] zbadał przepaści i serca ludzkie i wszystkie ich knowania poznał, albowiem Najwyższy posiada całą wiedzę i przewiduje najdalszą przyszłość. Ogłasza to, co minęło, i to, co będzie, i odsłania ślady ukrytych rzeczy. Żadna myśl nie ujdzie Jego uwagi i nie ukryje się przed Nim ani jedno słowo (Syr 42, 18-20).
5. Czyż może niewiasta zapomnieć o swym niemowlęciu, ta, która kocha syna swego łona? A nawet, gdyby ona zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie (Iz 49, 15).
6. Któż z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? [...] Albowiem Syn Człowieczy przyszedł szukać i zbawić to, co zginęło (Łk 15, 4. 19, 10).

-
1. Ponieważ szukaliśmy Pana, Boga naszego, On także szukał nas i udzielił nam zewsząd pokoju (2 Krn 14, 6b).
 2. Gdzież się oddalę przed Twoim duchem? Gdzie ucieknę od Twego oblicza? Gdy wstąpię do nieba, tam jesteś; jesteś przy mnie, gdy się w Szeolu położę. Gdybym przybrał skrzydła jutrzeńki, zamieszkał na krańcu morza: tam również Twa ręka będzie mnie wiodła i podtrzyma mię Twoja prawica (Ps 139, 7-10).
 3. Nie mów: Ukryję się przed Panem i któż z wysoka o mnie pamiętać będzie? W wielkim tłumie nie będę rozpoznany i czymże jest moja dusza w bezmiarze stworzenia? Oto niebo i niebo niebios, przepaść i ziemia trzęsą się od Jego wejrzenia (Syr 16, 17-18).
 4. [Pan] zbadał przepaści i serca ludzkie i wszystkie ich knowania poznał, albowiem Najwyższy posiada całą wiedzę i przewiduje najdalszą przyszłość. Ogłasza to, co minęło, i to, co będzie, i odsłania ślady ukrytych rzeczy. Żadna myśl nie ujdzie Jego uwagi i nie ukryje się przed Nim ani jedno słowo (Syr 42, 18-20).
 5. Czyż może niewiasta zapomnieć o swym niemowlęciu, ta, która kocha syna swego łona? A nawet, gdyby ona zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie (Iz 49, 15).
 6. Któż z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? [...] Albowiem Syn Człowieczy przyszedł szukać i zbawić to, co zginęło (Łk 15, 4. 19, 10).

B. Krąg dobra

Zabawa uwrażliwia uczniów na dobro wokół nas i pomaga przeżyć radość z dobra

Zapowiadamy uczniom, że będą mieli okazję przekonać się o uszczęśliwiającej mocy dobra i prosimy, by usiedli po troje w ławce (muszą się dobierać sami). Tam, gdzie w klasie zostaje jedno lub dwoje dzieci poza trójką, katecheta dołącza się na trzeciego lub zapowiada, że będzie z dzieckiem pracował za dwie osoby. W grupach-trójkach dzieci liczą do trzech. Sprawdzamy, czy każde dziecko wie, który ma numer („jedyńka”, „dwójka”, „trójka”).

– Teraz „trójki” podejda do mnie.

Ustawiamy trójki w kręgu i prosimy, o chwilę cierpliwości. Ogłaszamy zadanie dla „jedynek”.

– Teraz „jedyńki” mają przypomnieć sobie i powiedzieć po cichu „dwójkom”, co dobrego ktoś dla nich zrobił. Może mama wam coś przygotowała, może kolega lub koleżanka powiedział coś miłego albo otrzymaliście od kogoś jakiś prezent. Może ktoś was pochwalił, dał coś dobrego do jedzenia. Może bawił się z wami albo pomógł w lekcjach. Kto sobie przypomniał taką dobroć innych dla siebie? Uwaga „jedyńki”, macie mówić po cichu. Każda „jedyńka” ma opowiedzieć swojej „dwójce”, kto i co dobrego dla niej zrobił. Macie na to mało czasu, pospieszcie się.

Podchodzimy szybko do każdej pary i sprawdzamy, czy każda „jedyńka” potrafi coś powiedzieć. Jeśli widzimy, że któreś dziecko nie wie, co ma mówić, cichutko podpowiadamy pytaniem, np: Może ktoś cię pochwalił? Dał ci coś dobrego do jedzenia? Bawił się z tobą w ciekawą zabawę? Pomógł ci w lekcjach?

Wracamy do kręgu „trójek” i pytamy cicho, czy potrafią bawić się w „głuchy telefon”. Zapowiadamy, że nasza zabawa będzie podobna. Bo teraz „dwójki” z ich grupy opowiedzą im, czego dowiedziały się od „jedynek”. Polecamy głośno, by „jedyńki” podeszły do nas i stanęły w kręgu, a „trójki” wróciły do „dwójek”.

– Teraz „trójki” idą do swoich „dwójek”, a „dwójki” opowiadają im po cichu o usłyszanym dobru: powtarzają to, co powiedziały im „jedyńki”.

Jeśli jakieś dziecko zostało samo, katecheta w międzyczasie opowiada mu po cichu, co i kto dobrego mu zrobił, a dziecko opowiada katechecie swoją historię.

Teraz do naszego kręgu z „jedyńkami” wołamy także „dwójki”. A potem wzywamy kolejno „trójki”, które pozostają na zewnątrz kręgu, by po kolei weszły do środka kręgu i opowiedziały głośno, co usłyszały od „dwójek”. Każda „jedyńka” ma za zadanie sprawdzić, czy „trójka” dobrze powtarza jego historię. Dziecko – „jedyńka” może także uzupełniać swoją historię. Dzieci „trójki” po swojej wypowiedzi stają obok pozostałych dzieci w kręgu. Gdy „trójki” skończą, pytamy:

– Czy ktoś jeszcze chce na głos powiedzieć, co dobrego spotkało go od innych ludzi?

Podsumowanie zabawy.

– Nie wiem, jak wy, ale ja czuję się tak, jakby dobro rozlało się na całą klasę. Podziękujmy Panu Jezusowi, że tyle dobra jest w naszym życiu.

Katecheta układa krótką modlitwę – podziękowanie za dobro, które spotkało dzieci. Na koniec mówi:

– Dziękujemy Ci za to, Panie Jezu.

Dzieci powtarzają. Potem chętne dzieci mówią, za co one chcą podziękować. Nie zmuszamy jednak do tego żadnego dziecka. Jeśli chętnych nie będzie, po prostu ogłaszamy, że jeszcze raz wspólnie podziękujemy za każde dobro, o którym dzieci opowiedziały sobie i mówimy razem: Dziękujemy Ci za to, Panie Jezu.